Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑΣ ΜΥΡΖΑ ΡΙΖΑ ΧΑΝ

ΕΝΑ ΒΙΟΛΙ ΜΙΛΕΙ...

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΕΛΝΤΑ, 24 ἐτῶν, μελαχροινὴ καὶ χαριτωμένη.
ΕΡΡΙΚΟΣ ΦΕΛΙΣΚΥ, 30 ἐτῶν, ξανθὸς καὶ εὐγενικός.

(Σ' ἕνα δωμάτιο φτωχικό. Ἡ Ἔλντα μόλις γύρισε ἀπέξω. Ἐπάνω στὸ κρεββάτι εἶνε ριγμένα τὸ καπέλλο της καὶ τὰ γάντια της. Τὸ βιολί της τὸ ἔχει ἀκουμπήσει σ' ἕνα τραπέζι, στὴ μέση τῆς κάμαρας. Πέφτει κουρασμένη κι' ἀπελπισμένη στὴ μοναδικὴ πολυθρόνα τοῦ δωματίου καὶ μονολογεῖ).

ΕΛΝΤΑ. — Νά με πάλι, ἐδῶ, στὸ φτωχικό μου καμαράκι ! Ἄχ, πίστευα πὼς θὰ γυρνοῦσα χαρούμενη κι' εὐχαριστημένη. Τί ἦταν αὐτὸ ποὺ ἔπαθα !... Τί ἀνέλπιστο !... Ἤρθα ἐδῶ, στὴν πρωτεύουσα, γιὰ νὰ δώσω τὴν πρώτη μου συναυλία... Γιὰ νὰ «ἐμφανισθῶ». Ἐλπίζα πὼς θὰ ἐπιτύχω καὶ πὼς θὰ μπορέσω νὰ ἐξακολουθήσω τὶς σπουδές μου ! Ἀλλοίμονο, ὅμως !... Ἐγώ, ποὺ στὴν πατρίδα μου ἔπαιζα βιολὶ μὲ τόση τέχνη, ὥστε νὰ συγκινοῦνται μὲ τὸ παίξιμό μου καὶ ὅσοι ἄκουσαν μεγάλους μουσικούς, δὲν ξέρω τί ἔπαθα ἐδῶ πέρα !... Συγκινήθηκα ; Φοβήθηκα ; Δὲν ξέρω κι' ἐγώ... Ἔπαιζα καὶ ξανάπαιζα ὅλο τὴν ἴδια στροφή... Τὰ εἶχα χάσει... Δὲν μποροῦσα νὰ προχωρήσω... Μὰ τὸ παράξενο εἶνε πὼς κάποιος μὲ χειροκρότησε... Οἱ ἄλλοι ὅλοι θὰ μ' ἐσφύριζαν, ἂν δὲν μ' ἐλυποῦντο ἴσως... Μὰ αὐτός, ὁ ἄγνωστος, γιατί μὲ χειροκρότησε ; Τόκανε γιατί μὲ λυπήθηκε, ἢ ἀπὸ εἰρωνεία ἴσως... Δυστυχία μου !... Πῶς, πῶς ἀγαπημένο μου βιολί, δὲν ἤσουν ὑπάκουο στὰ χέρια μου, ὅπως πάντα, κι' ἀπόψε ; Ἀπόψε ποὺ περίμενα τὴν ἐπιβεβαίωσι τῶν ἐλπίδων μου !... Ἀπόψε ποὺ ἐτρόκειτο νὰ κριθῆ τὸ μέλλον μου, ἡ ζωή μου !... Καὶ τί θὰ ποῦν τώρα οἱ γνωστοί μου, ποὺ περμένουν ἀνυπόμονα, ἐκεῖ κάτω, στὴν πατρίδα μου, νὰ μάθουν πὼς ἐπέτυχα ; Καὶ ὁ καλός μου δάσκαλος, ποὺ τόσα ἔλπιζε ἀπὸ μένα ;... Καὶ ὅμως... Ὄχι !... Δὲν στέρεψε μέσα μου ἡ θεία πηγὴ τῆς ἁρμονίας ! Νοιώθω πάντα τὴν ψυχή μου γεμάτη μουσική ! Ἦταν μιὰ παροδικὴ δειλία, ἕνα «τράκ» αὐτὸ ποὺ ἔπαθα ἀπόψε... Ἔλα, ἔλα, ἀγαπημένο μου βιολί, νὰ μὲ παρηγορήσης πάλι ἀπόψε... Ἐσύ, ἐσὺ μόνο μπορεῖς πάλι νὰ γλυκάνης τὴ λύπη μου... Εἶμαι βέβαιη πὼς τώρα, ἐδῶ στὴ μοναξιά μου, θὰ μπορέσω νὰ παίξω πολλὴ ὥρα...

(Παίρνει τὸ βιολὶ καὶ παίζει ἕνα παθητικὸ σκοπό. Μὰ κάποιος χτυπάει τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐπανειλημμένως στὴν πόρτα. Ἡ Ἔλντα, ἀπορροφημένη ἀπὸ τὴ μουσική, δὲν ἀκούει. Ἔξαφνα ἡ πόρτα ἀνοίγει σιγὰ - σιγὰ καὶ μπαίνει μέσα ἕνας ὑψηλος ξανθὸς νέος, μὲ πολὺ εὐγενικὸ παρουσιαστικό. Προχωρεῖ δυὸ - τρία βήματα καὶ σταματᾶ, ἀκούγοντας ἐκστατικὸς τὴ μουσική. Ἔξαφνα ἡ Ἔλντα γυρίζει καὶ τὸν βλέπει. Τρομάζει, καὶ τὸ δοξάρι πέφτει ἀπ' τὰ χέρια της).

Ο ΝΕΟΣ. — Ὤ, μὴν τρομάζετε, δεσποινίς... Χτύπησα τὴν πόρτα σας, ἀλλὰ δὲν μ' ἀκούσατε... Τὸ βιολί σας μὲ τράβηξε... Δὲν θὰ τολμοῦσα ποτὲ ν' ἀνοίξω, ἂν δὲν παίζατε βιολί. Συχωρέστε με...

ΕΛΝΤΑ. — Ποιός εἶστε, κύριε ;

Ο ΝΕΟΣ. — Εἶμαι ὁ Ἐρρῖκος Φελίσκυ.

ΕΛΝΤΑ. — Ἄ ! Εἶστε σεῖς ὁ μουσικὸς Φελίσκυ ;

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ἔχετε ἀκούσει τ' ὄνομά μου ;

ΕΛΝΤΑ. — Ἔχω παίξει κάποτε μιὰ σύνθεσί σας.

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ποιά ;

ΕΛΝΤΑ. — Τὴν «Ἀνοιξιάτικη Συμφωνία».

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ὤ, πόσο χαίρουμαι γι' αὐτό... Δεσποινίς, ἀκοῦστε... Ἤμουν ἀπόψε στὸ κονσέρτο σας... Καὶ ἤρθα ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς συγχαρῶ...

ΕΛΝΤΑ. — Ἄ ! Κύριε ! Μὲ εἰρωνεύεσθε βέβαια !... Δὲν τὸ περίμενα αὐτὸ ἀπὸ ἕναν καλλιτέχνη...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Δεσποινίς... Μὲ συγκινήσατε τόσο, ὥστε σᾶς χειροκρότησα... Κι' ἐγὼ σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲν ἐνθουσιάζομαι τόσο εὔκολα.

ΕΛΝΤΑ. — Ἄ ! Εἴσθε σεῖς ποὺ μὲ χειροκροτήσατε ; Ἐπιδοκιμάσατε δηλαδὴ τὴν ἀποτυχία μου ; Μά... Τί νὰ σᾶς πῶ... Μοῦ φαίνεται πὼς εἰρωνεύεσθε τὴ δυστυχία μου... Γιατί, κύριε ;...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ἀκοῦστε, δεσποινίς. Δὲν ἤρθα μόνο γιὰ νὰ σᾶς συγχαρῶ... Ἤρθα καὶ γιατὶ ἤξερα ὅτι θὰ εἴσαστε λυπημένη ἀπόψε. Ναί, δὲν μοῦ ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν ἔλθω. Ὅταν φύγατε ἀπὸ τὸ Ὠδεῖο, σᾶς παρακολούθησα. Ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα περπατοῦσα κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά σας... Σὰν τοὺς ἐρωτευμένους τοῦ παληοῦ καιροῦ... Δὲν γελᾶτε, λοιπόν ;...

ΕΛΝΤΑ. — Μά, κύριε...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ἐσκεπτόμουν. Τώρα θὰ εἶνε μόνη, ἴσως θὰ κλαίη... Ἄραγε θὰ θελήση νὰ μὲ δεχθῆ ; Καὶ ἂν μὲ παρεξηγήση ;... Ὅταν ἄκουσα τὸ βιολί σας, δὲν κρατήθηκα πειά... Μοῦ φάνηκε πὼς μὲ καλοῦσε ἡ ἴδια σας ἡ ψυχή...

ΕΛΝΤΑ. *(σοβαρά).* — Ἔπαιζα γιὰ νὰ παρηγορηθῶ... Δὲν καλοῦσα κανένα...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Μὴ μὲ παρεξηγῆτε, ἐμένα ποὺ σᾶς ἔχω νοιώσει τόσο βαθειά...

ΕΛΝΤΑ. — Μ' ἔχετε νοιώσει ; Πῶς ;

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Τί δὲν μοῦ εἴπε στὴν ψυχή μου ἡ στροφὴ ἐκείνη ποὺ παίζατε καὶ ξαναπαίζατε στὸ βιολί σας, μὲ τόσο πάθος, μὲ τόση ἀγωνία, ὁλοένα καὶ πιὸ παθητικά, πιὸ ἐκφραστικά, πιὸ ἀπελπισμένα...

ΕΛΝΤΑ. — Ναί ! Δὲν ξέρω τί εἶχα πάθει... Δὲν μποροῦσα νὰ προχωρήσω... Ἐπανελάμβανα διαρκῶς τὴν ἴδια στροφή... Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς λυπᾶμαι τώρα τόσο !... Πόσο ντρέπομαι !... Τί θὰ εἴπαν γιὰ μένα...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Δὲν ξέρω τί ἄκουγαν οἱ ἄλλοι... Ἐγὼ ὅμως κατάλαβα ἀπὸ τὶς νότες ἐκείνες τὶς σπαραχτικές, ὅλη σας τὴν ψυχὴ τὴ γεμάτη πάθος, ὀδύνη καὶ ἀγνότητα συγχρόνως. Καὶ κατάλαβα ἀκόμη πόσο νοσταλγεῖτε τὴν ἀγάπη, τὴν παρουσία μιᾶς ψυχῆς ποὺ νὰ σᾶς νοιώθη...

ΕΛΝΤΑ. — Ὅλα αὐτὰ σᾶς τὰ εἶπα μ' ἐκείνη τὴ διαρκῶς ἐπαναλαμβανομένη στροφή ;

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ὦ ! πόσο νέα, πόσο διαφορετικὴ μοῦ φαινόταν κάθε φορά ! Πῶς ξέρατε νὰ τὴν χρωματίζετε διαφορετικὰ στὴν κάθε ἐπανάληψί της !... Μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς ὅτι παίζατε ὁλόκληρο μουσικὸ κομμάτι. Πολλοὶ δὲν ἀντελήφθησαν ὅτι ἦτο ἡ ἴδια στροφή. Ἀλλ' ἐσεῖς νομίσατε ὅτι ἔπρεπε νὰ δηλώσετε στὸν κόσμο ὅτι πάθατε «τράκ»! Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν τὸ κατάλαβαν πολλοί...

ΕΛΝΤΑ. — Ἄχ, πόσο ταράχτηκα... Ἔτρεμα ὅλη...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Πόσο τέλεια, πόσο συγκινητικὰ ἐκφράσατε τὴν ταραχή σας, τὴν ἀγωνία σας.... Κάθε νότα ἦταν καὶ μιὰ κραυγὴ τῆς ψυχῆς σας...

ΕΛΝΤΑ. — Δὲν τὸ φανταζόμουν ὅτι ὑπῆρχε ἐκεῖ μιὰ ψυχὴ ποὺ θὰ μ' ἔννοιωθε τόσο...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Δεσποινίς... Εἶστε μιὰ ἀληθινὴ καλλιτέχνις... Ἔχετε μεγάλο τάλαντο. Θὰ γίνετε διάσημη μιὰ μέρα. Εἶστε μοναδικὴ στὴν ἔκφρασι, στὴν ἐξωτερίκευσι τῶν αἰσθημάτων σας... Ἴσως ἂν σᾶς ἄκουγα νὰ παίζετε ἕνα ὁλόκληρο κομμάτι, δὲν θὰ σᾶς ἔννοιωθα τόσο. Καὶ τώρα, ποὺ σᾶς διέχοψα μὲ τὸν ἐρχομό μου, πόσο γλυκά, μυστικά, μιλούσατε μὲ τὸν πόνο σας... Παίζατε γιὰ τὸν ἑαυτό σας μόνο... Γιὰ δεύτερη φορὰ μοῦ ἀποκαλύφθηκε ὅλη ἡ ὀμορφιὰ καὶ ὁ πόνος τῆς ψυχῆς σας...

ΕΛΝΤΑ. — Πόσο μοῦ δίνετε θάρρος... Ἀλλὰ πρέπει νὰ νικήσω ἐντελῶς τὴ δειλία μου...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Δεσποινίς!... Τὴν ὥρα ποὺ παίζατε μὲ τόση ἀγωνία τὴν ἴδια πάντα στροφή, ἄκουσα τὴν ἐπίκλησι τῆς ψυχῆς σας ! Ἄκουσα τὴν ψυχή σας ποὺ ζητοῦσε βοήθεια, θάρρος, ἀγάπη... Καὶ ἤρθα νὰ σᾶς τὰ δώσω ὅλα αὐτά...

ΕΛΝΤΑ. — Εἶνε ἀλήθεια πὼς εἶμαι πολὺ μόνη...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Τὸ ἔννοιωσα καλά...

ΕΛΝΤΑ. — Ἔχω μόνο κάποιους μακρυνοὺς συγγενεῖς στὴν πατρίδα μου... Δὲν ἦταν ἐδῶ κανεὶς δικός μου... Ἴσως ἂν ἦταν ἐδῶ ὁ δάσκαλός μου, δὲν θὰ δείλιαζα ἔτσι...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Δὲν τὴν νοιώσατε τὴν ψυχή μου ποὺ ἤρθε σιμά σας ; Ἤρθε ὁλοπρόθυμη στὴν ἐπίκλησί σας... Ὤ, μὴν τὴν ἀποθεῖτε... Καμμιὰ ἄλλη ψυχὴ δὲν θὰ σᾶς νοιώση ποτὲ τόσο...

ΕΛΝΤΑ, *(δειλά).* — Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ...

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Ὤ, μὴ μοῦ λέτε λόγια τυπικά... Δὲν μ' ἐνθουσιάσατε μόνο ὡς καλλιτέχνη, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπο... Ἔτσι, παθητικά, ταπεινὴ καὶ βαθειὰ ὀνειρεύομαι τὴ γυναίκα ποὺ θὰ ἤθελα νὰ εἶνε ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν μου, ἡ ἀγαπημένη μου σύντροφος... Θέλετε... θέλετε νὰ γίνετε γυναῖκα μου ;

(Ἡ Ἔλντα, ταραγμένη, χαμηλώνει τὰ μάτια).

ΕΡΡΙΚΟΣ. — Γιατί δὲν ἀπαντᾶτε ; Τὸ ὄνομά μου σᾶς εἶνε ἤδη γνωστό... Δὲν μπορεῖτε νὰ φοβᾶστε ὅτι εἶμαι ἕνας τυχοδιώκτης. Εἶμαι ἀκόμα νέος. Ἀργότερα θὰ γίνω ἴσως πιὸ «διάσημος». Κι' ἐγὼ εἶμαι μόνος στὸν κόσμο. Λαχταρῶ κι' ἐγώ, ὅπως ἐσεῖς, μιὰ καρδιὰ ποὺ νὰ μὲ νοιώθη...

Ὁ Ἐρρῖκος γονατίζει καὶ φιλεῖ τὰ χέρια της.

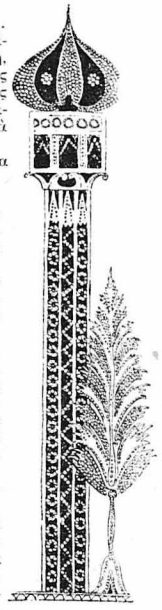

ΕΧΑΣΑΜΕ ΤΟ ΚΕΦΙ ΜΑΣ;...

Τ' ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΑ ΓΛΕΝΤΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τί διηγεῦνται οἱ λόγιοι. Τὸ κόλπο τοῦ κ. Λάσκαρη. Πῶς τὴν ἔπαθε ὁ Πρίγκηψ Νικόλαος. Τὸ γοβάκι τῆς κυρίας Καρολίνας. Δυὸ.... Ὑψηλότατοι καὶ οἱ δύο Νικόλαοι!..... Ἡ μασκαράτα τοῦ κ. Πώπ. Ὅπου πλοῦτος, ἐκεῖ καὶ μελαγχολία! Τί διηγεῖται ὁ κ. Δάφνης. Δολοφονίες, αἵματα, θάνατοι, νεκροί, ἀνατριχίλα!.... κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ κ. Στέφ. Δάφνης

Δημοσιεύουμε σήμερα τὸ τελευταῖο μέρος τῆς ἐρεύνης μας γιὰ τὰ Ἀποκρηάτικα γλέντια τῆς παλιᾶς Ἀθήνας. Ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Νικ. Λάσκαρης, θεατρικὸς συγγραφεὺς καὶ ἱστορικὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου, ὁ πολιτευτὴς καὶ δημοσιογράφος Γεώργ. Πὼπ καὶ ὁ ποιητὴς Στέφ. Δάφνης:

Ὁ κ. Ν. ΛΑΣΚΑΡΗΣ μᾶς διηγήθη τὰ ἑξῆς, στὴ σχετικὴ ἐρώτησί μας:

— Θέλετε νὰ μάθετε ποιὰ ἦταν ἡ Ἀποκρηὰ ποὺ μ' ἔκανε νὰ διασκεδάσω περισσότερο; Ἀκοῦστε. Ἀλλά... σταθῆτε. Χρειάζεται προηγουμένως ἕνας μικρὸς πρόλογος. Θυμοῦμαι ὅτι ἤμουν τότε θεατρικὸς κριτικὸς στὴν «Ἑστία» καὶ κατόρθωνα νὰ ἀναγγέλλω πρῶτος ἐγὼ τὶ θεατρικὰ ἔργα ἐπρόκειτο νὰ παιχτοῦν στὸ Βασιλικὸ Θέατρο. Ὁ πρίγκηψ Νικόλαος ὅμως ἐμοίραζε τοὺς ρόλους στοὺς ἠθοποιούς, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὸν τίτλο τοῦ ἔργου, θέλοντας νὰ τὸν κρατήσῃ μυστικό. Ἀλλὰ ἐγὼ κατέφευγα σ' ἕνα ἄλλο στρατήγημα. Ἔπαιρνα ἀπὸ ἕνα φίλο μου ἠθοποιὸ τὸ μέρος του κι' ἔτσι ἔβρισκα σὲ ποιὸ ἔργο ἀνῆκε. Ἡ αὐστηρὲς συστάσεις στὴν ἀρχὴ κι' ἡ ἀπειλὲς τοῦ πρίγκηπος ὕστερα πρὸς τοὺς ἠθοποιοὺς δὲν ἔφερναν κανένα ἀποτέλεσμα, γιατὶ ἐγὼ σχεδὸν τὴν ἑπομένη τῆς διανομῆς τῶν ρόλων ἔσπευδα ν' ἀναγγείλω τὸ ἔργο ποὺ θὰ παιζόταν στὸ Βασιλικό. Ἐπὶ τέλους, ὁ πρίγκηψ, ἀπελπισθείς, πῆγε καὶ βρῆκε μιὰ ξένη κωμωδία, τὴν ὁποία μετέφρασε ὁ ἴδιος. Ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες ἔτυχε νἆναι Καγναβάλι, τὸ ὁποῖο τελείωνε μάλιστα. Ἑτοιμαζόμαστε λοιπὸν ὅλοι γιὰ τὴν περίφημη παρέλασι μπρὸς ἀπ' τὴν ἐξέδρα, στὴν πλατεία Συντάγματος, ὅπου θὰ ἦσαν κι' οἱ βασιλεῖς μαζὺ μὲ τὸ «κομιτᾶτο». Ἐγὼ ἔντυσα τὰ παιδιά μου πιερρότους καὶ τἄβαλα μέσα σ' ἕνα Ἀποκρηάτικο ἅρμα. Στὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἔδωσα ἕνα ὤμορφο, μεταξωτό, πράσινο γοβάκι, στὸ ὁποῖο ἦταν δεμένη μιὰ ταινία ποὺ ἔφερε μὲ χρυσᾶ γράμματα τὴν ἐπιγραφή: «Τὸ γοβάκι τῆς κυρίας Καρολίνας». Ἐνῶ τὸ ἅρμα περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ τὴν ἐξέδρα, ὁ γυιός μου, σύμφωνα μὲ τὴ συμβουλή μου, ἐξεσφενδόνισε τὸ γοβάκι κατὰ τοῦ πρίγκηπος Νικολάου, ὁ ὁποῖος τὸ δέχτηκε κατάστηθα. Τὸ πῆρε μὲ περιέργεια στὰ χέρια του καί, μόλις διάβασε τὴν ἐπιγραφή, ἀναπήδησε κατάπληκτος ἀπὸ τὴ θέσι του. «Τὸ γοβάκι τῆς κυρίας Καρολίνας» ἦταν ὁ τίτλος τῆς νέας κωμωδίας ποὺ εἶχε μεταφράσει ὁ ἴδιος καὶ ποὺ δὲν τὸν εἶχε ἀνακοινώσει σὲ κανένα. Αὐτὸ τὸ ἀστεῖο ὅμως δὲν τοῦ ἄρεσε τοῦ Νικολάου, γιατὶ ἦταν πολὺ τυπικὸς καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωνέψῃ. Μ' ἐκάλεσε λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα διὰ μέσου τοῦ Γιάννη Πετρίδη καὶ μοῦ ὑπενθύμισε μὲ τρόπο ὅτι δὲν εἶμαστε τὸ ἴδιο γιὰ νὰ τοῦ παίζω τέτοιες ἱστορίες. Τότε ἐγὼ σηκώθηκα ἐπάνω (ὁ κ. Λάσκαρης εἶνε πανύψηλος) καὶ τοῦ εἶπα:

— Ὑψηλότατε! Κι' ἐγὼ εἶμαι ὑψηλότατος ὅπως καὶ σεῖς. Κι' ἐγὼ Νικόλαος ὅπως κι' ἐσεῖς. Συνεπῶς...

Αὐτὸ τὸν εὐθύμησε ὑπερβολικὰ κι' ἔτσι τὸ ἐπεισόδιο ἔληξε.

* * *

Ἰδοὺ τώρα τί διηγεῖται γιὰ τὰ γλέντια τῆς παλιᾶς Ἀθήνας ὁ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΩΠ. Τὸν βρίσκουμε στὸ σπίτι του, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐδουάρδου Λῶ, περιστοιχισμένον ἀπὸ πελάτες — διότι τώρα διηγηρεῖ. Τοὺς ἀφίνει ὅλους προσωρινά, μᾶς βάζει στὸ διπλανὸ δωμάτιο καί, ἀφοῦ ἄκουσε τὴν ἐρώτησί μας, μᾶς ἀπαντᾶ:

— Ἂν ἐρωτᾶτε γιὰ τὴ βαθύτερη ἔννοια τοῦ γλεντιοῦ, ἡ διασκεδαστικότερη ἡμέρα, κατ' ἐμέ, εἶνε πρὸ πάντων ἐκείνη ποὺ δὲν πέφτει τὶς ὡρισμένες ἡμέρες τῆς Ἀποκρηᾶς, ἀλλὰ σ' ὅλο τὸν ἄλλο χρόνο. Ἂν ὅμως θέλετε νὰ μάθετε ποιὰ ὑπῆρξε ἡ Ἀποκρηὰ ποὺ μοῦ ἄρησε τὶς τερπνότερες ἀναμνήσεις, θὰ σᾶς ἀπαντήσω ἀλλοιῶς. Ἡ Ἀποκρηὰ αὐτὴ ἀναφέρεται στὴν ἐποχὴ ποὺ ὑπῆρχε τὸ «Βαριετέ», ἐκεῖ ὅπου ὑψώνεται σήμερον τὸ «Ἴλιον Πάλας», καὶ συγκεκριμένως στὴν περίοδο τῆς φοιτητικῆς καὶ δημοσιογραφικῆς μαζὺ ζωῆς μου. Ἐκείνη τὴ χρονιά, θυμοῦμαι, ἐγὼ εἶχα μεταμφιεσθῆ ἰμπηθὲὶς τὸν... μακαρίτη Σπανδωνῆ, ὁ δὲ καλός μου φίλος καὶ ἐπίσης μακαρίτης Εὐθύμιος Βελλιανίτης, πρώην βουλευτής, κάποια Ἀγγλίδα τραγουδίστρια, φίλη τοῦ Σπανδωνῆ. Ἡ μεταμφίεσίς μας ἦταν τόσο ἐπιτυχημένη, ὥστε καθ' ὅλη τὴ νύχτα ἀναστατώσαμε κυριολεκτικὰ τὸ «Βαριετέ». Ποῦ νὰ τολμήσῃ νὰ ξεμυτίσῃ πουθενὰ ἐκεῖ γύρω ὁ Σπανδωνῆς! Τί τὰ θέλετε ὅμως. Τότε ὁ κόσμος διασκέδαζε. Τώρα μελαγχολεῖ. Αἰτία τῆς μελαγχολίας αὐτῆς πιστεύω ὅτι θὰ εἶνε ἡ 70 δραχμὲς τοῦ κάθε ποτηριοῦ τοῦ κονιὰκ καὶ ἡ 140 δραχμὲς τοῦ κάθε μπουκαλιοῦ τῶν Ἑλληνικῶν κρασιῶν. Ἀκόμη μιὰ περισσότερη ἐπικύρωσι τῆς γνώμης ὅτι, ὅπου πλοῦτος καὶ πολυτέλεια, ἐκεῖ μελαγχολία καὶ κατήφεια...

* * *

Ὁ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΦΝΗΣ, τέλος, μᾶς διηγήθη τὴν ἀκόλουθη ἀποκρηάτικη ἀνάμνησί του:

— Θυμᾶμαι τὶς παλιὲς Ἀπόκρηες στ' Ἀνάπλι, ὅπου ἔζησα τὴν πρώτη ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου, ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια. Ἕνας ἀλησμόνητος γλεντζὲς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ μακαρίτης Παναγιώτης Φατσέας, ἦταν ὁ τελεταρχης τῆς Ἀποκρηᾶς. Ὠργάνωνε Κομιτᾶτο μὲ βραβεῖα, καὶ θυμᾶμαι μιὰ χρονιὰ ποὺ παρήλασαν πρὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ πιὸ ἀπροσδόκητες μασκαρᾶτες. Ἐκεῖνο τὸ χειμῶνα, τὰ θέματα κάθε συζητήσεως ἦσαν δυό: Ἡ ἐπιδημία τῆς Ἰφλουέντζας (τῆς Φλορέντζας, ὅπως τὴν ἔλεγε ὁ λαός), καὶ ἡ δολοφονία τοῦ Βουλγάρου πρωθυπουργοῦ Σταμπούλωφ. Λοιπόν, ἕνας ὅμιλος νέων ἀναπαρέστησε στὴν ἱστορικὴ πλατεία τοῦ Συντάγματος τὴ δολοφονία τοῦ Σταμπούλωφ, μὲ τόση ὠμὴ παραστατικότητα, ποὺ ἀνατρίχιασα ὥς τὰ παιδικά μου κόκκαλα. Θυμᾶμαι ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος Σταμπούλωφ, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ δολοφόνος τὸν ἐχτύπησε μ' ἕνα... ξύλινο μαχαῖρι, κατώρθωσε νὰ χύσῃ κρυφὰ ἐπάνω του ἕνα μπουκαλάκι μὲ κόκκινη μελάνη, γιὰ νὰ παραστήσῃ τὸ αἷμα, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθαύμασε τὴν ἐπιτηδειότητά του. Σήμερα ὁ συμπατριώτης μου αὐτὸς εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς καλυτέρους γιατροὺς τῆς πόλεως. Ἡ μασκαράτα αὐτὴ ἐπῆρε τὸ πρῶτο βραβεῖο... Τὸ δεύτερο βραβεῖο τὸ πῆρε ἕνας ὅμιλος νέων ποὺ παρέστησε τὸ πέρασμα τῆς Ἰφλουέντζας καὶ τὰ θύματά της. Ἕνας πανύψηλος συμπολίτης παρίστανε τὸ Θάνατο, μὲ μάσκα σκελετοῦ, μὲ ἄσπρα ροῦχα καὶ τὸ μοιραῖο δρέπανο ἐπ' ὤμου. Πίσω του ἔσερνε, δεμένους μὲ σχοινὶ ἀπὸ τὴ μέση, τριάντα Ναυπλιεῖς, οἱ ὁποῖοι περπατοῦσαν τυλιγμένοι στὸ σάβανό τους καὶ εἶχαν βάψει τὰ πρόσωπά τους μὲ ὤχρα! Βογγοῦσαν ὅλοι κι' ἔλεγαν:

— Ἄχ! Φλορέντζα! Φλορέντζα! Φλορέντζα!

Τὸ βράδυ ἡ πόλις τοῦ Ναυπλίου διεσκέδασε ὡς ἑξῆς: Ἡ ἀριστοκρατία — δηλ. οἱ εὔποροι — παρεκάθησαν σὲ γεῦμα ἀδελφικό, μέσα στὸ Μεγάλο Καφενεῖο Μανωλοπούλου. Ἔφαγαν, ἤπιαν καὶ ἐξεφώνησαν λόγους. Τὴν ἄλλη Κυριακὴ τοὺς ἐμιμήθη ὁ λαός. Στὴν πλατεία τοῦ Συντάγματος στρώθηκαν πολυάριθμα τραπέζια καὶ τὸ γλέντι παρετάθη μὲ βιολιὰ καὶ τραγούδια ὥς τὸ πρωΐ. Καὶ κανένας πειὰ δὲν θυμότανε τὸ Σταμπούλωφ καὶ τοὺς ἰφλουεντζασμένους...

Ὁ κ. Ν. Λάσκαρης

Ὁ κ. Γ. Πὼπ

Σκεφθῆτε... Ἡ ἀγάπη θὰ μᾶς ἐμπνέῃ καλύτερα καὶ τοὺς δυό... Ἡ μουσικὴ ποὺ νοιώθουμε μέσα μας θὰ γίνῃ μιὰ τελειότερη ἁρμονία... Πέστε μου, λοιπόν, θέλετε;

ΕΛΝΤΑ. — Δὲν θέλω...

ΕΡΡΙΚΟΣ. *(μὲ ἀγωνία).* — Δὲν θέλετε;

ΕΛΝΤΑ. — Δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπαντήσω μὲ λόγια τυπικά... Θὰ σᾶς ἀπαντήσω μὲ τὸ βιολί μου... Ἀφοῦ νοιώθετε τόσο τὸ παίξιμό μου, θὰ καταλάβετε...

(Παίρνει τὸ βιολί της καὶ παίζει μιὰ στροφὴ γλυκειά, σιγανή, ὑποτακτική, ποὺ λέει καὶ ξαναλέει ἕνα «Ναί!», σὲ κάθε της τόνο, ὅλο καὶ πιὸ παθητικά, πιὸ γλυκά, πιὸ ἐρωτικά... Ὁ Ἔρρικος ἀκούει ἐκστατικὸς ἀπὸ χαρὰ τὴ μουσική, τὴν ἀληθινὴ αὐτὴ ἐξομολόγησι, τὴ γεμάτη εὐτυχία, ἐμπιστοσύνη καὶ μεθυστικὴ αὐτοεγκατάλειψι... Πηγαίνει κοντὰ στὴν Ἔλντα, γονατίζει καὶ φιλεῖ τὰ χέρια της, ποὺ διερμήνευσαν τόσο ἐκφραστικὰ τὸ αἴσθημα τῆς ψυχῆς της καὶ τὴν ἀπάντησι τῆς καρδιᾶς της).

ΣΤΙΧΟΙ

ΚΕΛΑΪΔΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ

Κάθε φορὰ ποὺ ἀργογλυστρᾶ τὸ δειλινὸ ἐδῶ πέρα,
δὲν εἶνε τὸ βασίλεμμα ποὺ μὲ γλυκομεθᾶ,
δὲν εἶνε ἡ χώρα ἡ μαγικὴ χτισμένη στὸν ἀέρα
ἀπὸ τὰ νέφη, ἀπὸ τὸ φῶς κι' ἀπὸ τὰ ξωτικά.

Δὲν εἶνε τ' ἄνθια ποὺ ξυπνοῦν καὶ μεταξύ τους λένε
τοὺς πόνους τοὺς ἀνάκουστους, τὶς ἄφραστες χαρές,
δὲν εἶνε ἡ ὥρα ἡ μουσικὴ ποὺ ρυθμικὰ ἀργοκλαΐνε
μπροστά μας χίλιοι θάνατοι, πίσω χίλιες ζωές.

Στὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ τρίστρατο, στοῦ πεύκου τὶς χλωράδες
εἶν' ἕνας φτερωτὸς λαὸς ποὺ μὲ γλυκομεθᾶ...
Παρηγορῆστ' ἐσεῖς, πουλιά, κι' ἐσεῖς, κελαϊδιστάδες,
τὰ κιτρινοφυλλιάσματα καὶ τὰ ψαρὰ μαλλιά.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΙ «ΜΙΣ»

Κατὰ τὸν 17ο αἰῶνα ἡ Ἀγγλικὴ λέξις Μίς, ἀπονεμομένη σὲ δεσποινίδες, εἶχε κακὴ σημασία.